मानम् २, } मानम् २, } मिमंसम् २, } मम्मनम् २ ; }
मत्वा २, } मानयित्वा २, } मिमंसित्वा २, } मम्मनित्वा २ ; }
[1]मुनिः, [2]मनुः-मनुष्यः-मनुषी, [3]मन्तुः, [4]मन्युः, [5]मन्त्रः, [6]मठरः, [7]मांसम् , [8]मधु, [9]मनः ।

(1218) "मन स्तम्भे" (X-चुरादिः-1710. अक. सेट्. आत्म.) आकुस्मीयः । 'स्तम्भः=गर्वः ..... । पक्षे मनतीति चन्द्रः' इति क्षीरस्वामी ।

'स्तम्भे मानयते, ज्ञाने मन्यते मनुते पदम् ॥' (श्लो. 125) इति देवः । मानकः-निका, मिमानयिषकः-षिका ; मानयिता-त्री, मिमानयिषिता-त्री ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकगालयतिवत् (388) ज्ञेयानि ।

---

1. 'मनेरुच्च' (द. उ. 1-51) इति इन्प्रत्यये अकारस्य उकारादेशे च रूपमेवम् । मुनिः=ऋषिः ।

2. औणादिके उप्रत्यये रूपमेवम् । मन्यते मनुते वा मनुः । मनुशब्दात् 'मनोर्जातावञ्यतौ षुक् च' (4-1-161) इति अञ् यत् इत्येतौ प्रत्ययौ भवतः ; तत्सन्नियोगेन षुगागमश्च । मानुषः, मनुष्यः इति जातिशब्दौ एतौ । स्त्रियाम् , 'हयगवयमुकयमत्स्यमनुष्याणामप्रतिषेधः' (वा. 4-1-63) इति प्रतिप्रसवेन ङीपि, 'हलस्तद्धितस्य' (6-4-150) इति यलोपे मनुषी इति रूपम् ।

3. 'कमिमनि—' (द. उ. 1-125) इति तुप्रत्यये रूपमेवम् । 'मन्तुः पुंस्यपराधेऽपि मनुष्येऽपि प्रजापतौ' इति मेदिनी इति अमरकोशव्याख्याने (2.26) ।

4. 'यजिमनि—' (द. उ. 1-134) इति युच्प्रत्यये रूपमेवम् । मन्युः=दैन्यम्, यागः, अन्तर्गतः क्रोधश्च ।

5. 'गुधृवीपचिवचियमिमनि—' (द. उ. 8.89) इति त्रप्रत्यये रूपमेवम् । 'वेदमेदे गुह्यवादे मन्त्रः—' इति अमरः (3.167) ।

6. 'वनिमनिभ्याम्—' (द. उ. 8.99) इति अरप्रत्यये ठकारे चान्तादेशे रूपमेवम् । मठरः=ज्ञानी, गोत्रं च । मूढः इति क्षीरस्वामी ।

7. 'मनेर्दीर्घश्च' (द. उ. 9.23) इति सप्रत्यये दीर्घे च रूपमेवम् । मन्यते तदिति मांसम्=पिशितम् इत्यर्थः ।

8. 'फलिपाटिनमिमनि—' (द. उ. 1.103) इति उप्रत्यये धकारादेशे च रूपम् । मन्यते तदतिशयेन इति मधु=माध्वी ।

9. 'असुन्' (द. उ. 9. 49) इति असुन्प्रत्यये रूपमेवम् ।